

Papież Jan Paweł II

"Miejcie odwagę żyć dla miłości"

Człowiek nie jest tylko sprawcą swoich czynów, ale przez te czyny jest zarazem w jakiś sposób "twórcą siebie samego".

Jan Paweł II

Imię łacińskie	<i>Ioannes Paulus II</i>
Data wyboru	16 października 1978
Imię i nazwisko	Karol Wojtyła
Data urodzenia	18 maja 1920
Data śmierci	2 kwietnia 2005

Dzieciństwo i młodość

Karol Józef Wojtyła urodził się w [Wadowicach](#) jako drugi syn Karola Wojtyły seniora i [Emilii z Kaczorowskich](#). Ochrzczony został dnia [20 czerwca 1920](#) roku. Rodzina Wojtyłów żyła skromnie. Jedynym źródłem utrzymania była pensja ojca – urzędnika w [Powiatowej Komendzie Uzupełnień](#). Matka pracowała dorywczo jako szwaczka. Edmund, brat Karola, po ukończeniu wadowickiego [gimnazjum](#) studiował medycynę w [Krakowie](#).

Karol Wojtyła w wieku dwunastu lat

W dzieciństwie Karola nazywano najczęściej zdrobnieniem imienia – Lolek. Był chłopcem bardzo utalentowanym i usportowionym. Regularnie grał w [piłkę nożną](#) oraz jeździł na [nartach](#). Bardzo ważnym elementem życia Karola były wycieczki krajoznawcze, a także spacer po okolicy Wadowic. W większości wycieczek towarzyszył mu ojciec.

Jego matka zmarła [13 kwietnia 1929](#) roku, w wieku 45 lat. Trzy lata później w [1932](#) zmarł na szkarlatynę w wieku 26 lat Edmund, brat Karola. Chorobą zaraził się od swojej pacjentki w szpitalu w [Bielsku](#).

W roku [1930](#) Karol Wojtyła został przyjęty do Państwowego Gimnazjum Męskiego im. [Marcina Wadowity](#) w Wadowicach. Nie miał żadnych problemów z nauką. Już w tym wieku, według tego, co mówili jego księża katecheci, wyróżniała go także ogromna wiara. Podczas nauki w gimnazjum Karol zainteresował się teatrem – występował w przedstawieniach Kółka Teatralnego stworzonego przez polonistów z gimnazjów: żeńskiego i męskiego.

Studia

[14 maja 1938](#) Karol Wojtyła zakończył naukę w gimnazjum otrzymując świadectwo maturalne z oceną celującą, która umożliwiała podjęcie studiów na większości uczelni bez egzaminów wstępnych. Karol Wojtyła wybrał studia polonistyczne na Wydziale Filozoficznym [Uniwersytetu Jagiellońskiego](#). Studia rozpoczął w październiku [1938](#) roku.

W pierwszym roku studiów Karol przeprowadził się wraz z ojcem do rodzinnego domu matki przy ul. Tynieckiej w [Krakowie](#). Czas od października [1938](#) do lutego [1941](#) roku to okres wyteżonej nauki Karola na studiach, spotkań grupy literackiej, a także tworzenia własnej poezji. Dnia [18 lutego 1941](#) roku po długiej chorobie zmarł ojciec Karola.

Wojna odebrała Karolowi możliwość kontynuowania studiów, po śmierci ojca zatrudnił się więc w zakładach chemicznych Solvay w [Borku Fałęckim](#). W tym okresie Karol związał się też z organizacją podziemną „Unia”, powiązaną ze środowiskiem katolickim, która starała się między innymi ochraniać zagrożonych [Żydów](#).

Na jesieni roku [1941](#) Karol wraz z przyjaciółmi założył [Teatr Rapsodyczny](#), który swoje pierwsze przedstawienie wystawił [1 listopada 1941](#). Rozstanie Wojtyły z teatrem nastąpiło nagle w roku [1943](#), gdy postanowił on studiować [teologię](#) i wstąpił do tajnego Metropolitalnego Seminarium Duchownego w Krakowie oraz rozpoczął w konspiracji studia na Wydziale Teologii Uniwersytetu Jagiellońskiego. W okresie od kwietnia [1945](#) do sierpnia [1946](#) roku Karol Wojtyła pracował na uczelni jako asystent i prowadził seminaria z historii [dogmatu](#).

Kapłaństwo

[1 listopada 1946](#) roku kardynał [Adam Stefan Sapieha](#) wyświęcił Karola Wojtyłę na księdza, [2 listopada neoprezbiter](#) odprawił Mszę św. prymicyjną w krypcie św. Leonarda na [Wawelu](#). [15 listopada](#) Karol Wojtyła wyjechał do [Rzymu](#), aby kontynuować studia na uczelni Instituto Internazionale Angelicum (teraz Papieski Uniwersytet w Rzymie). W [1948](#) roku ukończył studia – jednak z powodu braku funduszy na wydanie pracy doktorskiej drukiem nie uzyskał stopnia [doktorskiego](#). Tytuł ten został mu przyznany dopiero w Polsce.

Karol Wojtyła został skierowany do pracy na [parafii Niegówic](#) na okres 7 miesięcy. Od tego momentu rozpoczął się dla niedoświadczonego księdza okres wycieczek i podróży z młodzieżą po Polsce. Wolny czas zawsze starał się spędzać chłopcami i dziewczętami na łonie natury. W marcu [1949](#) roku Karol Wojtyła został przeniesiony na parafię św. Floriana w Krakowie. Tam też założył mieszany [chór](#) gregoriański. Nadal często wyprawiał się na wycieczki z młodzieżą. Wodczas wielu wycieczek ksiądz Wojtyła starał się zmylić ówczesną [milicję](#) i dlatego zdejmował [sutannę](#) i kazał nazywać się „Wujkiem”.

Po śmierci w roku [1951](#) kardynała Sapiehy, Karol Wojtyła został skierowany na urlop w celu ukończenia pracy habilitacyjnej. W tym okresie dużo uwagi poświęcił także pracy [publicystycznej](#). Pisał wiele m.in. na temat chrześcijańskiej etyki seksualizmu. Dnia [12 grudnia 1953](#) jego praca *Ocena możliwości oparcia etyki chrześcijańskiej na założeniach systemu* [Maxa Schelera](#) została przyjęta jednogłośnie przez Radę Wydziału Teologicznego UJ, jednak Wojtyła nie uzyskał habilitacji z powodu odmowy Ministerstwa Oświaty.

Karol Wojtyła powrócił do przerwanych obowiązków. Wykładał m.in. w seminariach diecezji: [krakowskiej](#), [katowickiej](#) i [częstochowskiej](#) (mieściły się one wszystkie w Krakowie) oraz na [Katolickim Uniwersytecie Lubelskim](#). Jego wykłady obejmowały głównie teologię moralną i etykę małżeńską.

Biskupstwo

W roku [1958](#) Karol Wojtyła został mianowany [biskupem](#) tytularnym Ombrii, a także biskupem pomocniczym Krakowa. Konsekracji biskupiej ks. Karola Wojtyły dokonał [28 września 1958](#) w katedrze na Wawelu metropolita krakowski i lwowski, arcybiskup [Eugeniusz Baziak](#). W [1962](#) roku został krajowym duszpasterzem środowisk twórczych i

inteligencji. Na okres biskupstwa Karola Wojtyły przypadły także obrady [Soboru Watykańskiego II](#), w których aktywnie uczestniczył. Już w tym okresie Karol Wojtyła bardzo dużo czasu poświęcał na podróże zagraniczne w celach ewangelizacyjnych i religijnych.

[30 grudnia 1963](#), półtora roku po śmierci swego poprzednika, arcybiskupa Eugeniusza Baziaka, Karol Wojtyła został mianowany [arcybiskupem metropolitą krakowskim](#). W roku [1967](#) otrzymał tytuł kardynała, a jego kościołem tytularnym stał się kościół św. Cezarego Męczennika.

Konklawe

Wybór Karola Wojtyły na papieża – Jan Paweł II

Po śmierci [Jana Pawła I](#) [29 września 1978](#) roku rozpoczęły się przygotowania do [drugiego już konklawe w tym roku](#). Rozpoczęło się ono [14 października](#), uczestniczyło w nim 111 kardynałów, między nimi Wojtyła. Najbardziej prawdopodobnymi kandydatami do papiestwa byli: [Giuseppe Siri](#), [Giovanni Benelli](#) oraz [Sebastiano Baggio](#).

Odbyło się 8 głosowań. Podczas ostatniego, mającego miejsce o godz. 17 w poniedziałek [16 października](#), Karol Wojtyła uzyskał 94 głosy, co było liczbą dużo większą niż wymagane minimum. Wojtyła, zapytany, czy zgadza się z wyborem kolegium kardynalskiego, odpowiedział twierdząco. Przybrał wtedy imię Jana Pawła II.

O godz. 18:44 nastąpiło oficjalne ogłoszenie wiernym rezultatów konklawe. Kardynał [Pericle Felici](#) przedstawił je zwyczajową formułą: *(Zwiastuję Wam radość wielką). Annuntio vobis gaudium magnum – Habemus Papam: – (mamy Papieża!) – Eminentissimum ac Reverendissimum Dominum, Dominum...*, a następnie przedstawił nowego papieża: *Carolus Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinale Wojtyła qui sibi nomen imposuit Ioannem Paulum Secundum!*. Jan Paweł II powiedział wtedy do tłumów: *Najwybitniejsi kardynałowie powołali nowego biskupa Rzymu. Powołali go z dalekiego kraju, z dalekiego, ale jednocześnie jakże bliskiego poprzez komunie w chrześcijańskiej wierze i tradycji (...). Nie wiem, czy będę umiał dobrze wysłować się w waszym... naszym języku włoskim. Gdybym się pomylił, to mnie poprawujcie.*^(*)

^(*)Użył po włosku błędnego wyrazu w sformułowaniu *se mi sbaglio mi corigerete*, tłumaczonego na polski jako *poprawujcie* zamiast *poprawiajcie* albo *poprawcie*.

Wykładniki pontyfikatu

Papież Jan Paweł II podczas Audiencji Generalnej w dniu [29 września 2004](#) na Placu św. Piotra w [Rzymie](#)

Od [14 marca 2004](#) roku [pontyfikat](#) Jana Pawła II jest uznawany za najdłuższy, po pontyfikacie [Świętego Piotra](#) oraz [bł. Piusa IX](#). Był papieżem przez 26 i pół roku (9665 dni). Długość jego pontyfikatu podkreśla także kontrast z papiestwem jego poprzednika – [Jana Pawła I](#) – który papieżem był jedynie 33 dni.

Jan Paweł II [beatyfikował](#) i [kanonizował](#) o wiele więcej osób niż jakikolwiek poprzedni papież. Według danych na październik 2004 r. ogłosił on błogosławionymi w sumie 1340 osób. To, czy kanonizował więcej świętych, niż wszyscy poprzedni papieże razem wzięci, jest trudne do dowiedzenia, ponieważ wiele zapisów wczesnych kanonizacji jest niekompletnych, zaginionych lub niedokładnych.

Podczas jego pontyfikatu ponad 300 milionów ludzi przeszło na katolicyzm.

Osobistym sekretarzem Jana Pawła II przez cały pontyfikat był [arcybiskup Stanisław Dziwisz](#).

Papież – Polak

Jan Paweł II był pierwszym papieżem z Polski, jak również pierwszym po 455 latach biskupem Rzymu, nie będącym Włochem. Wybór na głowę Kościoła osoby z kraju [socjalistycznego](#) wpłynął znacząco na wydarzenia w [Europie wschodniej](#) i [Azji](#) w [latach 80. XX wieku](#).

Papież był także honorowym obywatelem wielu polskich miast.

[\[Edytuj\]](#)

Zamach na Jana Pawła II

W dniu [13 maja 1981](#), podczas audyencji generalnej na [Placu św. Piotra](#) w Rzymie, Jan Paweł II został postrzelony przez tureckiego zamachowca [Mehmeta Ali Agcę](#). Do tej pory nie wyjaśniono, kto tak naprawdę stał za tym zamachem. Podejrzewano np. że Ali Agca działał na zlecenie bułgarskiej służby bezpieczeństwa, której z kolei zleciła zamach radziecka [KGB](#). Ostatecznie "bułgarski ślad" uznany został za fałszywy. Wiadomo także, że zamachowi można było zapobiec, gdyby nie zaniedbanie i lekceważenie sygnałów ostrzegawczych dawanych przez [amerykańską CIA](#).

Papież wybaczył swojemu zamachowcy i odwiedził go w więzieniu.

Konsekwencją tego zamachu stało się odtąd opancerzenie [papamobile](#) - pojazdu, którym porusza się papież.

Podróże

Zobacz więcej: [Zagraniczne podróże apostolskie Jana Pawła II](#)

Charakterystycznym elementem pontyfikatu Jana Pawła II były liczne podróże zagraniczne. Odbił ich 104, odwiedzając wszystkie zamieszkane [kontynenty](#). W wielu z miejscach, które odwiedził Jan Paweł II, nigdy przedtem nie postawił stopy żaden papież. Był m.in. pierwszym papieżem, który odwiedził [Wielką Brytanię](#) (od roku [1534 Kościół Anglii](#) nie uznaje władzy zwierzchniej [Stolicy Apostolskiej](#)). Mimo wielu zabiegów nie udało mu się jednak odbyć pielgrzymki do [Rosji](#), prawdopodobnie ze względu na niechęć ze strony [patriarchatu moskiewskiego](#), który zarzuca Watykanowi [prozelityzm](#).

Jan Paweł II jako papież odwiedził m.in. Polskę (9 razy), [USA](#) (7 razy), [Francję](#) (7 razy).

Podróże apostolskie do Polski

- [I pielgrzymka 2 – 10 czerwca 1979](#)
- [II pielgrzymka 16 – 23 czerwca 1983](#)
- [III pielgrzymka 8 – 14 czerwca 1987](#)
- [IV pielgrzymka 1 – 9 czerwca 1991, 13 – 20 sierpnia – 1991](#)

- [V pielgrzymka 20 – 22 maja 1995](#)
- [VI pielgrzymka 31 maja – 10 czerwca 1997](#)
- [VII pielgrzymka 5 – 17 czerwca 1999](#)
- [VIII pielgrzymka 16 – 19 sierpnia 2002](#)

Podróże apostolskie we Włoszech (niektóre)

- [29 października 1978 – Mentorella](#)
- [20 – 22 maja 1985 – Mediolan](#)
- [8 – 10 maja 1993 – Sycylia](#)
- [5 września 2004 – Loreto](#)

Papież a Żydzi

Jan Paweł II wygłosił wiele przemówień i napisał dużą ilość listów na temat stosunku chrześcijan do społeczności żydowskiej. Skupił się nie tylko na fenomenie [holocaustu](#), ale również na aspektach [teologicznych](#) w relacjach między chrześcijaństwem a Narodem Wybranym, rozwijając i wprowadzając w praktykę myśl zaistniałą w dokumencie [soborowym](#) "Nostra Aetatae". Wedle watykanistów, należy widzieć w tej papieskiej wrażliwości echa jego przeżyć sprzed [II wojny światowej](#) i zwłaszcza z czasów wojennych. Potępił [antysemityzm](#), który nazwał nie do pogodzenia z chrześcijaństwem. W okresie Wielkiego Jubileuszu roku 2000 dokonał historycznego wyznania win Kościoła – w tym win względem Żydów. Ważnymi etapami pojednawczymi były:

- wizyta w Synagodze Większej w Rzymie [13 kwietnia 1986](#) roku – pierwsza papieska wizyta w [synagodze](#) praktycznie od początku chrześcijaństwa,
- pielgrzymka do [Ziemi Świętej \(20-26 marca 2000\)](#), w czasie której modlił się przed [Ścianą Płaczu](#).

Ekumenizm

[Ekumenizm](#) w wydaniu Jana Pawła II stał się pojęciem bardzo szerokim, ogarniającym nie tylko jak do tej pory wiernych poszczególnych wyznań chrześcijańskich, ale także członków innych religii i ateistów. Papież wiele czasu poświęcił budowie jedności pomiędzy kościołami

chrześcijańskimi. Sam podkreśla także ważność ekumenizmu w jego pontyfikacie, m.in. w encyklice *Redemptor hominis*: *nigdy nie przestanę tego podkreślać i będę popierał każdy wysiłek podejmowany w tym kierunku na wszystkich płaszczyznach, w których spotkamy naszych braci chrześcijan*.

Zmiany ceremoniału

Za pontyfikatu Jana Pawła II, dzięki samemu papieżowi, nastąpiły ogromne zmiany w [Watykanie](#), a także w postrzeganiu osoby papieża przez społeczność zarówno katolicką jak i pozostałych chrześcijan oraz wyznawców innych religii. Zaraz po swoim wyborze na Stolicę Apostolską Jan Paweł II nie pozwolił innym biskupom uklęknąć przed sobą. Pierwsze przemówienie wygłosił po włosku, a więc w języku narodu, do którego przemawiał. Do tej pory przyjęte było, że papież zawsze swoje pierwsze przemówienie wygłasza w łacinie. To był dopiero początek wielkich zmian. Należą do nich:

- liczne [pielgrzymki](#) (zagraniczne oraz [parafii](#) we Włoszech),
 - zwyczaj całowania ziemi kraju, do którego przybywał z pielgrzymką,
 - msze święte dla wielkich [tłumów](#), organizowane na stadionach, lotniskach, placach itp.,
 - wygłaszanie całych [homilii](#) lub choćby krótkich [sentencji](#) w języku kraju, do którego przybywał z pielgrzymką,
 - udział zespołów [folklorystycznych](#) w czasie mszy,
- spotkania z duchownymi innych [wyznań](#) oraz odwiedziny [świątyń](#) różnych [religii](#) (wyznań niekatolickich oraz niechrześcijańskich),
- udział w przedsięwzięciach artystycznych: koncertach, występach zespołów, projekcjach filmowych,
- wykonywanie kapłańskich posług
- prywatne spotkania z wiernymi,
- bezpośrednie spotkania z tłumem w trakcie pielgrzymek,
- żarty i bezpośredniość w kontaktach z ludźmi.

Wprawdzie już począwszy od Jana XXIII papieństwo zaczęło rezygnować z niektórych elementów ceremoniału, jednakże dopiero Jan Paweł II zniwelował większość barier, przyjmując postawę papieża bliskiego wszystkim ludziom, papieża-apostoła. Nie zmieniło się to nawet po zamachu.

[\[Edytuj\]](#)

Papież młodych

Jan Paweł II chętnie spotykał się z [młodymi ludźmi](#) i poświęcał im dużo uwagi. Na spotkanie w Rzymie [31 marca 1985](#) roku, który [ONZ ogłosiło Międzynarodowym Rokiem Młodzieży](#), napisał list apostolski na temat roli młodości jako okresu szczególnego kształtowania drogi życia, a [20 grudnia](#) zapoczątkował tradycję [Światowych Dni Młodzieży](#). Odtąd co roku przygotowywał orędzie skierowane do młodych, które stawało się tematem tego międzynarodowego zlotu, organizowanego w różnych miejscach na świecie.

Choroba i śmierć

Krzyż z zapalonych okien akademików [AGH](#) w hołdzie dla zmarłego papieża ([3 kwietnia 2005](#)).

Jan Paweł II od początku [lat 90.](#) cierpiał na postępującą [chorobę Parkinsona](#). Mimo licznych spekulacji i sugestii ustąpienia z funkcji, które nasilały się w mediach zwłaszcza podczas kolejnych pobytów papieża w szpitalu, pełnił ją aż do śmierci. Jego długoletnie zmagania z chorobą i starością są osobistym przykładem głoszonych na ten temat poglądów, w których podkreślał godność ludzkiego cierpienia oraz odnosił je do męki [Chrystusa](#). [13 maja 1992](#), w 75. rocznicę [objawień fatimskich](#) i w 11. rocznicę zamachu na swoje życie, papież ustanowił nawet nowe święto - [Światowy Dzień Chorego](#).

Tłumy wiernych oczekujących w kolejce, aby oddać hołd Janowi Pawłowi II ([5 kwietnia 2005](#))

Zmarł [2 kwietnia 2005](#) o godzinie 21:37, kilka minut po zakończeniu [Apelu Jasnogórskiego](#), w [pierwszą sobotę miesiąca](#) i wigilię [Święta Miłosierdzia Bożego](#) oraz dwa dni przed świętem Zwiastowania [NMP](#) (dzień świętości życia, którego był orędownikiem), w 9665. dniu swojego

[pontyfikatu](#). Odszedł po dwóch dniach, podczas których nieustannie towarzyszyli mu wierni z całego świata, śledząc na bieżąco wiadomości dochodzące z Watykanu.

Podkreśla się, że papież do ostatnich chwil był [przytomny](#). Uczestniczył jeszcze we [mszy](#), odprawianej już w [liturgii](#) ze Święta Bożego Miłosierdzia (wigilia), przyjmując [eucharystię](#) i po raz drugi [sakrament chorych](#). Umierał tuż przed jej końcem; według niepotwierdzonej oficjalnie wersji, trzymając za rękę swojego osobistego sekretarza, arcybiskupa Dziwisza, wypowiedział słowo [amen](#). Bezpośrednią przyczyną śmierci był [wstrząs septyczny](#) i towarzysząca mu [zapaść](#) sercowo-naczyniowa. Były to następstwa [infekcji dróg moczowych](#) w osłabionym chorobą Parkinsona i niewydolnością oddechową organizmie.

7 kwietnia 2005 został opublikowany [testament Jana Pawła II](#).

Pogrzeb

Pogrzeb Jana Pawła II odbył się w piątek 8 kwietnia 2005. Trumnę z prostych desek z drewna [cedrowego](#) ustawiono wprost na rozłożonym na bruku [placu św. Piotra](#) dywanie. Uroczystość koncelebrował [kardynał Joseph Ratzinger](#) razem z pozostałymi członkami [kolegium kardynalskiego](#). Uczestniczyło w nim na [placu św. Piotra](#) ok. 300 tysięcy wiernych oraz 200 prezydentów i premierów, a także przedstawiciele wszystkich wyznań świata, w tym duchowni [islamscy](#) i [żydowscy](#). W całym [Rzymie](#) przed ekranami rozstawionymi w wielu miejscach miasta zgromadziło się 5 mln ludzi. Po nabożeństwie żałobnym papież został pochowany w podziemiach [bazyliki św. Piotra na Watykanie](#), w krypcie [Jana XXIII](#), beatyfikowanego w 2000 roku. W krypcie tej w pobliżu miejsca pochówku Jana Pawła II znajduje się grobowiec [św. Piotra](#).

Procesji z trumną przewodniczył kardynał kamerling, [Eduardo Martinez Somalo](#). W Grotach Watykańskich zamknięto trumnę i złożono ją w podwójnej, [ocynkowanej](#) od wewnątrz trumnie drewnianej wykonanej z drewna [wiązowego](#). Do trumny został włożony woreczek z medalami wybitymi w czasie pontyfikatu Jana Pawła II oraz umieszczony w [ołowianym](#) pojemniku akt, który zawiera najważniejsze fakty z okresu jego pontyfikatu. W złożeniu trumny uczestniczyli jedynie najbliżsi współpracownicy papieża.

Jan Paweł Wielki

Po śmierci Papieża, wielu duchownych przedstawicieli [Watykanu](#) a także wielu wiernych oraz mass-media zaczęli nazywać Papieża dodając przydomek "Wielki". Tylko trzech [papieży](#) w historii [kościół katolickiego](#) nosiło taki przydomek. Przydomek ten pojawił się m.in. w [homilii](#) wygłoszonej przez kardynała [Angelo Sodano](#) oraz w publikacjach [Tygodnika Powszechnego](#).

Częstokroć w historii Kościoła "*vox populi*" był brany pod uwagę przy np. [beatyfikacji](#) i [kanonizacji](#), dlatego nie brak było przed, w trakcie i po pogrzebie Jana Pawła II wezwań "*santo subito*" ("święty natychmiast").

Źródło: przeglądarka internetowa, czasopisma, encyklopedie

Paulina Gudalewska i Karolina Nowak

Kl.6 „e”